

Hot och Våld

Förändringar sedan föregående version

Nytt styrande dokument

Bakgrund

Orsaken till och av vem en medarbetare utsätts för hot och våld är mångfacetterad. Hot och våld i denna skrift avser alla händelser där medarbetaren upplevt ett obehag i samband med händelse, fysiskt alternativt psykiskt. Inom VGR och SU gäller nolltolerans för hot och våld mot såväl patienter som närstående och medarbetare. En medarbetares säkerhet överstiger patientens behov av vård.

Syfte

Att beskriva det förebyggande och efterföljande arbetet för att förhindra att en medarbetare utsätts för hot och våld.

Vid inkommande samtal på larmcentral

- Inre sjukvårdsledare bedömer i medlyssning förekomst av hot och våld. Vid behov skickas en ärendeöverföring till polismyndigheten. Komplettera gärna ärendeöverföringen med samtal med RLC operatör.
- RLC tar beslut gällande tilldelning av polispatrull utefter presenterad lägesbild.

Vid tilldelning av prehospital resurs

Personal eftersöker ytterligare information i patientjournal för att komplettera sin lägesbild:

- Sjukdomshistorik
- Förekomst av missbruk
- Förekomst av våld vid kontakt med hälso-sjukvården (blå ring)
- Tidigare sjukvårdskontakter
- Kontakt med patient/anhörig via telefon

Orsaker till ökad risk för hot och våld

- Substanspåverkan
- Man (ung)
- Dålig kontakt
- Psykotiska symtom (paranoia)
- Rädsla
- Antisocial framtoning
- Tidigare hotfull eller våldsamt beteende
- Ej hjälpsökande

Beteenden för ökad risk till hot och våld

- Förvirring
- Lättirriterad
- Högljudd, stökig
- Verbalt hotfull
- Fysiskt hotfull
- Attackera föremål

Personalen skapar en gemensam lägesbild av ärendet och bedömer om assistans behövs i form av ytterligare prehospital resurs alternativt be om biträde av polismyndigheten.

Biträde av polismyndigheten

Polismyndigheten har inget arbetsmiljöansvar för personal som arbetar prehospitalt men biträde kan önskas för att personalens ska kunna utföra sina arbetsuppgifter.

- RAPS talgrupp är inte att likställa med att polispatrull är tilldelad. Vid uteblivet samband på talgrupp ta kontakt med RLC operatör (mobiltelefon) alternativt Rakel (långtryck 7, RLC väst). Presentera ditt ärende och syftet med önskat biträde av polis.
- Polismyndigheten beslutar över sina resurser och beslutar om tilldelning utifrån den lägesbild som finns tillgänglig.
 - Vid tilldelning av polispatrull sker samverkan på RAPS talgrupp. Polismyndigheten har befogenhet att föra en icke hjälpsökande patient till vårdinrättning enligt 47 § Lag om psykiatrisk tvångsvård. Något som inte ska utnyttjas av prehospital personal när situationen inte kräver det.
 - En lugn och icke utåtagerande men ej hjälpsökande patient föranleder kontakt med läkare för bedömning av vårdintyg och eventuell polishandräckning.
 - Vid utebliven tilldelning av polispatrull och personal upplever ärendet som hotfullt eller potentiellt att bli hotfullt kontaktas akutläkarbil alternativt PLE (prehospital ledningsenhet) för stöd.
 - Beslut att inte åka på tilldelat ärende sker i samråd med akutläkarbil alternativt PLE samt ambulanschef i beredskap (ACIB).

Åtgärder för att minska risken för hot och våld

- Innan du involverar dig i en vårdsituation, läs av omgivningen där du befinner dig och skapa dig förutsättningar för att snabbt kunna avlägsna dig från platsen

- Eftersträva ett avstånd mellan dig och den som potentiellt kan bli hotfull.

Vid etablerad hot och våldssituation

- Etablera avstånd mellan dig och den som är hotfull.
- Uppträd med ett lugnt bemötande, var tydlig, vänlig och förklarande. Undvik konfrontation om situationen bedöms snabbt kunna eskalera utom din kontroll.
- Tillkalla ytterligare prehospital resurs.
- Individuell bedömning när situationen eskalerat för beslut att lämna platsen men eftersträva en låg toleransnivå.
- Upplevs situationen utom kontroll uttryck status 16 så samtliga drabbade hör samt aktivera hotlarm genom långtryck (2-3 sekunder) på röd knapp på Rakel terminal [RR48 – Åtgärder vid hotlarm från](#)
 - Bakgrundsavlyssning samt positionering av larmande rakelterminal startar.
 - Närmsta prehospitala enhet och PLE larmas till utsatt brytpunkt av larmcentral.
 - Ärendeöverföring till polismyndigheten för ställningstagande gällande tilldelning av polispatrull.

När händelsen är över

Direktkontakt med ACIB som

- Bedömer tillsammans med PLE om medarbetaren ska tas ur tjänst samt om det finns behov av medicinsk undersökning.
- Bedömer behov av AAR (After Action Review)
- Tar kontakt med skyddsombud
- Informerar berörd linjeföring.

Nästföljande vardag kontaktar linjechef och PLE medarbetaren och initierar

Att medarbetaren rapporterar händelsen i Medcontrol Pro

- Ärendet handläggs därefter som arbetskada enligt Guide - [Tillbud och arbetsskada - Västra Götalandsregionen](#)

Att polisanmälan upprättas enligt [Handledning inför Polisanmälan.pdf](#) eftersom alla hot- och/eller våldssituationer ska polisanmälas av arbetsledning när de inträffat. En anmälan kan upprättas på två sätt.

- I direkt anslutning där utsatt medarbetare befinner sig och polispatrull finns på plats som upprättar anmälan. Medarbetare anger arbetsgivare som anmälare och lämnar arbetsgivarens uppgifter samt notifierar närmsta chef. Medarbetare blir målsäganden.
- I övriga fall gör medarbetaren en polisanmälan tillsammans med närmsta chef, som står som anmälare. Medarbetaren som utsatts står som målsägare. Ange alltid arbetsgivarens kontaktuppgifter, inte medarbetarens.
 - Vid polisanmälan får målsägande frågan om kontakt med Brottsofferjouren och bör svara ja. Om medarbetaren vill ta tillbaka anmälan kan arbetsgivaren inte bistå. Förundersökningsledaren avgör om det ska leda till åtal. Polisanmälan kan göras personligen eller via telefon (114 14) med chef.
 - Vid behov kan Områdesövergripande Säkerhetssamordare kontaktas för hjälp.

Samtalskontakt med Hälsan och Arbetslivet som tillsammans med linjechef bedömer

- Behov av sjukskrivning
- Eventuell förflyttning från arbetsplats.

PLE bedömer fortsatt behov av samtalskontakt in ramen för AAR.

Utvärdering av händelse

För att skapa en tidslinje över händelsen samt identifiera eventuella faktorer som gjort att händelsen kunnat undvikas, utreder linjeförstaren ärendet genom att:

- Lyssna på larmsamtal
- Ta del av journal och avvikelserapport
- Intervjua medarbetare

Utredningen dokumenteras i Medcontrol Pro under orsaksutredning, och beslut tas om eventuella åtgärder för att minska risken att en liknande händelse ska inträffa igen. Materialet sprids därefter för att skapa lärande i verksamheten.

Bilaga Arbetsgivarens uppgifter vid anmälan (används vid polisanmälan)

Gör polisanmälan som organisation

Organisation: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Verksamhet och specialiserad sjukvård i hemmet,

Kontaktperson Din linjeförstare

Organisationsnummer: 232100-0131

Telefon: SU växel 031-342 10 00 alternativt direktnummer till linjeförstare.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Ambulans och specialiserad sjukvård i hemmet

Innehållsansvar: Niclas Packendorff, (nicpa2),
Verksamhetsutvecklare

Granskad av: Jonas Eriksson, (joner6), Vårdenhetschef

Godkänd av: Elisabet Hammar, (eliha30), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9772-1276147733-263

Version: 2.0

Giltig från: 2026-02-26

Giltig till: 2028-02-20